

Szövegértő verseny

4. osztály

2017

Név: _____

Iskola: _____

Elért pontszám:

84/

Hasznos tanácsok:

- 45 percig dolgozhatsz!
- Ceruzával írd!
- Figyelj az utasítás pontos végrehajtására!
- Ügyelj a szép külalakra, a helyesíráásra!
- Ellenőrizd a munkád!

Jó versenyzést kívánunk!

Gyenesdiás, 2017. május 3.

Egy búzaszem története

Meleg, kora nyári délután volt, a búzatábla hajladozva susogott a gyenge szellőben. A búzatábla mélyén lakó fűrj- és fogolycsaládok már csomagoltak: tudták, holnap lesz az aratás napja, s ők mehetnek új hazát keresni. Gondterhesen készülődtek: hol találnak ilyen jó otthont, amely így megvédi a kicsinyeiket a vércsék és a puszkagolyók ellen? Alig aludtak ezen az éjszakán, s kora hajnalban már búcsúzni kezdtek egymástól és jó szomszédaiktól, a pipacsoktól és a búzavirágoktól.

Ezek voltak a legszomorúbbak, a piros pipacsok és a kék búzavirágok. Harmatkönnyeket sírtak, amikor az öreg fűrjek búcsúszavait hallották, s egy búzavirág így szólott:

- Ó, hogy irigyelünk benneteket! Bárcsak nekünk is szárnyunk lenne, és veletek mehetnénk!

Egy öreg fűrj vigasztalni kezdte:

- Sose búsulj, bölcsen van ez így. A madarak repülni tudnak, ti meg itt nőttök és illatoztok a búzatábla közepén.

Alighogy felröppentek az útra kész madarak, már jöttek is az aratók, s nekifogtak a munkának. Estére már csak szűrös tarló maradt a búzaföld helyén, s a hajdani búzakaralások kérébe rakva várták sorsukat: a cséplőgépet, a malmot, a liszteszákot, és a kenyérsütő kemencét.

Egyetlenegy búzaszemecske kivételével, amelyik aratás közben elgurult. Örült is a szabadságnak, mert hallotta hajnalban a fűrjek és a virágok beszélgetését, és semmi kedve sem volt ahhoz, hogy lisztté és kenyérré változzék. Ha már ez a búzaszemek sorsa - gondolta -, akkor ő nem lesz búzaszem, inkább fűrjjé változik

"Csakhogy a fűrjek repülni tudnak - gondolta újból -, nekem pedig nincsen szárnyam... Akkor tücsök leszek... - határozta el -, az is itt él a földön, az se tud repülni."

Csakhogy este ciripelni kezdtek a tücskök, ezek a kedves réti cigányok, s a búzaszem szomorúan állapította meg, hogy tücsök sem lehet belőle, mert nem tud ciripelni...

"Akkor mezei egér leszek!" - határozta el, mert látta, hogy a mezei egerek megélnék a tarlón is. Csakhogy a mezei egerek futkosni tudnak, és házat ásni a föld alatt - látta a búzaszem, és szomorúan mondogatta, hogy neki nincs ilyen tudománya.

"Hát mit csinálhatnék? - töprengett egyre szomorúbban. - Legjobb lenne, ha odagurulnék a testvéreimhez, s engem is elvinnének a cséplőgéphez és a malomba."

Így búsongott három nap és három éjjel. Harmadnap aztán hatalmas zápor kerekedett, s a búzaszemecske két beverte a földre. Milyen nagy volt a csodálkozása, mikor a föld mélyén megszólalt egy göröngy, és azt mondta neki:

- Most már jó helyen vagy. Jövő tavaszra majd kibújsz a földből, nyárra szép búzakaralász lesz belőled, és újból learatnak.

A búzaszemecske már nem búsult. A nagy fáradtságtól elaludt, és fűrjeokról és pipacsokról álmódott a következő tavaszig.

Zelk Zoltán

1. Keretezd be kékkel a történetben konkrétan megnevezett állatokat a megemlítésük sorrendjében! 5/

2. Válaszolj egy-egy szóval vagy szókapcsolattal a kérdésekre! 8/

Melyik évszakban játszódik a történet? _____

Hogyan készülődtek a madárcsaládok otthonuk elhagyására? _____

Mi maradt a búzaföld helyén? _____

Mi a tücsökök másik elnevezése a szövegben? _____

Mi akart lenni harmadik alkalommal a búzaszem? _____

Mikor kerekedett hatalmas zápor? _____

Mi lesz jövő nyárra a búzaszemből? _____

Meddig álmódott fűrjeokról, pipacsokról? _____

3. Írd a szövegből vett kifejezések előtti négyzetbe, hogy melyik szereplőhöz kapcsolható! 8/

F. fürj

B. búzaszem

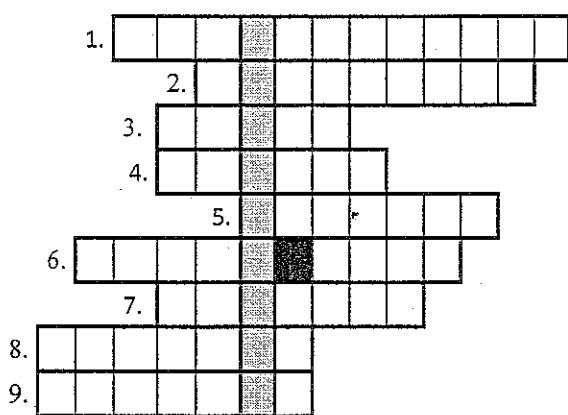
- bölcsen van ez így
 neki nincs ilyen tudománya
 nagy volt a csodálkozása
 már nem búsult

- gondterhesen készülődtek
 vigasztalni kezdte
 örült is a szabadságának
 semmi kedve sem volt ahhoz

4. a, Fejtsd meg a keresztrejtvényt!

10/

A kétjegyű betűket 2 négyzetrács jelöli!

1. ennek örült a búzaszem
2. a történet helyszíne
3. ezt kellett keresni a fürjeknek és foglyoknak: egy új
4. emiatt költöztek el a madarak
5. ezek ellen nyújtott védelmet a búzatábla
6. futkos és házát a föld alá építi ez az állat
7. ezt csinálja a tücsök, ha zenél
8. a történetben szereplő napszak
9. ő vigasztalta meg a búzaszemecskét

Megfejtés: _____

b, Írj a megfejtéssel kapcsolatban egy igaz állítást a szöveg alapján!

2/

5, Számozd meg az események sorrendjében oszloponként a szavakat!

2/

- a, _____vet
 _____arat
 _____őröl
 _____süt
 _____dagaszt
 _____kévébe rak
 _____csépel

- b, _____aratógép
 _____cséplőgép
 _____vetőgép
 _____malom
 _____kemence
 _____dagasztó teknő
 _____péküzlet

Hegymászóverseny

Két csapatot alakítunk, mindegyiknek legyen két darab egyméteres botja. Sík terepen játsszuk, de azért olyan lesz, mintha hegyet másznánk. Mindegyik csapat húz egy indulóvonalat, s kijelöli a pályáját. A kapitányok elindulnak, s tíz lépés után kijelölnek egy húsz centiméter széles patakmedret, két ággal megjelölik. Továbblépnek öt lépést, s kijelölnek egy hágót: egy méter hosszút és tíz- tizenöt centi széleset, ezt is két faággal vagy földbe szúrt gallyakkal jelölik. Továbblépnek tízet, s rajzolnak egy egyméteres kört.

Visszamennek a csapatukhoz, s a két kapitány az indulóvonalra áll. Mégpedig, mivel hegymászás lesz, a két botot a lábfejükre teszik, s erősen lenyomják. Vagyis úgy kell haladni, hogy a botok mindig a lábfejen legyenek. Ha a bot lecsúszik, vissza kell menni az indulóvonalra, s újrakezdeni a futást.

Vezényszóra elindulnak. Mikor a patakhoz érnek, átugorják, de a botnak most sem szabad lecsúszni a lábfejről. A hágónál csak egy lábnak van hely (olyan szélesre csináljuk a hágót), vagyis a játékos az egyik lábát előre teszi, a másikat mögéje, s úgy csusszan-lépked előre. A botnak most sem szabad elhagynia a lábfejet. Felérkeznek a csúcra: a körhöz. Itt megfordulnak, mégpedig úgy, hogy egyik lábukat beleteszik a körbe, a másikkal a körön kívül lépegetnek, persze bottal.

Visszafelé ugyanígy haladnak: a hágón fél lábbal, a patakot átugorják. Az indulóvonalon átadják a hegymászóbotokat a következő játékosnak, s az vág neki a hegynek.

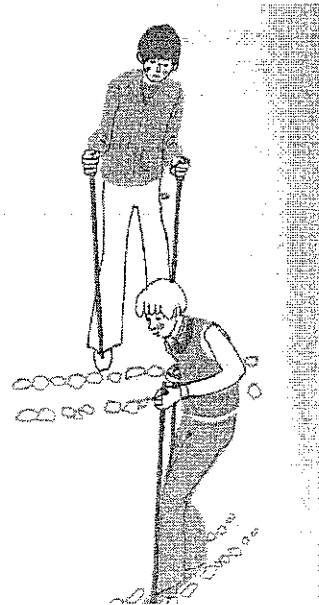
Az a csapat győz, amelyik hamarabb befejezi a hegymászást.

(Csukás István: Az én játékoskönyvem)

1. Számozással állítsd helyes sorrendbe a leírás alapján a játék lépéseit!

7/

- ___ a pálya kijelölése
- ___ kapitány az indulóvonalra áll
- ___ utolsó játékos beérkezése
- ___ csapatok alakítása
- ___ váltás hegymászóbottal
- ___ sík terep keresése
- ___ indulóvonal húzása

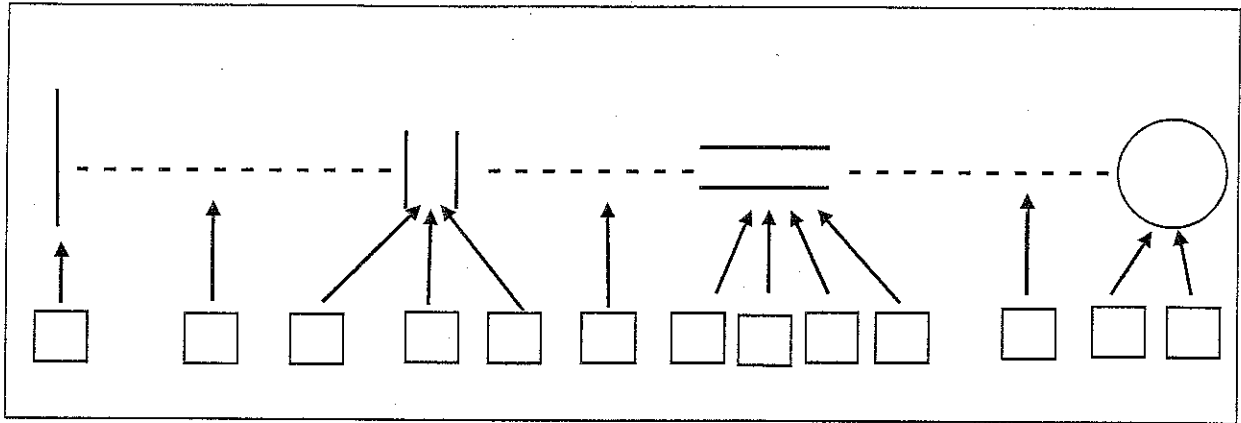
2. Párosítsd összekötéssel a kellékeket az akadályokkal!

4/

2 ág	hegymászóeszköz
gallyak	patakmeder
2 bot	hágó

3. Húzd alá a szöveg 3. bekezdésében a játékosok mozgását kifejező, cselekvést jelentő igéket!

7/

1. 10 lépés

6. indulóvonal

2. kör

7. 10-15 cm

3. 2 faág

8. 20 cm

4. hágó

9. 5 lépés

5. patak

10. 1 m

5. Készíts számfeladatot arról, milyen hosszú utat kell megtennie egy játékosnak az indulóvonalától a csúcsig, ha 1 lépés hossza 50 cm! Számold is ki! 6/

6. Döntsd el az állítások igazságtartalmát! igaz = I, hamis = H 7/

Páros számú játékos kell minden csapatba. _____

A kapitány indul először. _____

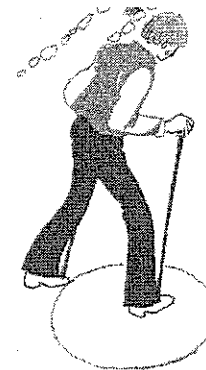
A hágón haladhatunk mindkét lábbal egyszerre. _____

Sípszóra indul a verseny. _____

A versenyzők mindkét lábbal belépnek a körbe. _____

A kör középpontja a kör szélétől 50 cm-re van. _____

A hágó szélessége lehet 16 cm. _____

7. A szöveg alapján készíts szómagyarázatot! 3/

hágó: _____

8. Mi a véleményed arról, mi kell ahhoz, hogy a verseny igazságos legyen? Írj két dolgot! 2/

2/